

Flora- en faunawet verbiedt biologische bestrijding

R. Raat

Universiteit van Amsterdam (UvA), Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica (IBED), Postbus 94062, 1090 GB Amsterdam, E-mail: Rogier.Raat@student.uva.nl

Het artikel is een korte samenvatting van een verslag van een onderzoekstraining bij de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen van Rogier Raat in het kader van zijn opleiding Biologie aan de Universiteit van Amsterdam. Aan dezelfde universiteit heeft Rogier Raat recentelijk de opleiding Nederlands recht afgerond. De onderzoekstraining bood hem de mogelijkheid om op het snijvlak van biologie en recht werkzaam te zijn. Dit is een interessant onderzoeksgebied, waar naar verwachting van de schrijver de komende jaren veel te gebeuren staat.

Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. De wet bevat met artikel 14 lid 1 een verbod op het uitzetten van dieren in de vrije natuur. Biologische bestrijding met zowel inheemse als uitheemse dieren in het open veld

ARTIKEL

Natuurlijke vijanden

De Nederlandse overheid wil komen tot een geïntegreerd gewasbeschermingsbeleid (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2001). Het gebruik van chemische middelen moet worden teruggedrongen. Een belangrijk alternatief is biologische bestrijding met inheemse of uitheemse natuurlijke vijanden (Biological Control Agents: BCA's). De inzet van met name uitheemse BCA's, zoals recentelijk het Noord-Amerikaanse lieveheersbeestje (*Hippodamia convergens*), kan echter risico's met zich meebrengen. Negatieve effecten op andere soorten dan het plaagorganisme via bijvoorbeeld concurrentie om voedsel en het overbrengen van ziektes zijn mogelijk (Van Lenteren, 1997). Schade aan de inheemse biodiversiteit is het gevolg. Ook risico's voor de volksgezondheid in de vorm van allergieën zijn niet uit te sluiten (Shine *et al.*, 2000).

Figuur 1: Het Amerikaanse lieveheersbeestje Hippodamia convergens tussen de bladluis.
Foto: H. Stigter, PD.

en het openbaar groen is daarmee verboden. Of kassen onder het verbod vallen, is onduidelijk. Kassen zijn geen vrije natuur, maar kunnen evenmin volledig van de omgeving afgesloten worden. Wie natuurlijke vijanden loslaat in een kas, accepteert de mogelijkheid dat deze dieren in de vrije natuur terechtkomen. Hoewel het nergens in de Memorie van Toelichting bij de Flora- en faunawet (Tweede Kamer, vergaderjaar 1992-1993) wordt uitgelegd, lijkt deze voorwaardelijke opzet voldoende om een schending van artikel 14 lid 1 Flora- en faunawet aan te nemen. De Flora- en faunawet is in haar huidige vorm dus niet geschikt voor het reguleren, laat staan het stimuleren, van biologische bestrijding.

Uitzonderen biologische bestrijding

In plaats van een absoluut verbod op biologische bestrijding in het veld en openbaar groen en de onduidelijke situatie ten aanzien van biologische bestrijding in kassen, dient er nieuwe wetgeving te komen waarin een aantal elementen in ieder geval niet mag ontbreken. In de eerste plaats behoort het ver-

bod van artikel 14 lid 1 Flora- en faunawet expliciet te worden uitgebreid naar kassen door "*het de mogelijkheid geven dat dieren ontsnappen naar de vrije natuur*" hierin op te nemen. Vervolgens kan het uitzetten van dieren met als doel biologische bestrijding van het verbod worden uitgezonderd, wanneer dat zonder risico's voor inheemse biodiversiteit of volksgezondheid is. Dit ter beoordeeling van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV), die in dat geval een vrijstelling kan verlenen. De Plantenziektenkundige Dienst (PD) kan een adviserende taak krijgen of via een mandaat de bevoegdheid krijgen namens de minister vrijstellingen te verlenen.

Voorstel voor vrijstellingsregeling

Een vrijstelling zou pas verleend moeten worden nadat een risicoanalyse is uitgevoerd door de minister van LNV op basis van informatie die door de aanvrager is verstrekt. Vrijstellingen moeten worden aangevraagd door de gebruiker van een BCA, dat wil zeggen: door degene die tot uitzetting overgaat, of uit eigen beweging door de minister worden afgegeven. De minister zal de vrijstelling

aan voorwaarden kunnen binden. Door het voeren van een pro-actief vrijstellingsbeleid, zal de minister in staat zijn biologische bestrijding in Nederland te stimuleren zonder dat dit ten koste gaat van biodiversiteit of volksgezondheid.

Conclusie

Het is opmerkelijk vast te stellen dat biologische bestrijding met de Flora- en faunawet verboden is, terwijl de Nederlandse overheid tracht deze vorm van gewasbescherming te stimuleren. Het hier gedane voorstel voor wetwijziging kan mogelijk bijdragen aan een oplossing voor het aldus ontstane probleem.

Literatuur

- Lenteren, J. C. van, Benefits and risks of introducing exotic macro-biological control agents into Europe. Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 27, p. 15-27, 1997.
- Shine, C., Williams, N. en Guendling, L., A guide to designing legal and institutional frameworks on alien invasive species. Environmental policy and law paper no. 40 IUCN Environmental Law Center, 2000.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Nota Zicht op een gezonde teelt, Gewasbeschermingsbeleid tot 2010, 9 juli 2001.
- Tweede Kamer (TK), Memorie van Toelichting bij de Flora- en faunawet, vergaderjaar 1992-1993, 23147.

ARTIKEL